



Ansvarig för riktlinje Medicinskt ansvarig sjuksköterska Cecilia Linde cecilia.linde@solna.se	Gäller från 2017-07-04 Revideras 2019-07-04
--	--

Riktlinje hygien och smittskydd

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdslagen 5 kapitel 1§ Hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär att vården särskilt ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard.

Personal inom vård- och omsorg ska arbeta så att vårdrelaterade infektioner samt smittspridning förebyggs och begränsas.

För att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning samt upprätthålla en god hygienisk standard ska:

- Hygienrutiner följas se vårdgivarguiden
<http://www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/vardhygien/hygienrad-och-riktlinjer/sarskilt-boende/>
- All personal ha kunskap om hur vårdrelaterade infektioner och smittspridning förebyggs
- Verksamhetschef ansvarar för att fastställda rutiner finns och följs upp
- Egenkontroller av hygien ske i verksamheten
- Hygienrond ingår i medicinskt ansvarig sjuksköterskas årliga tillsyn
- Regelbundna hygienronder i samråd med Vårdhygien och MAS
- vårdrelaterade infektioner rapporteras
- Screening ska ske i enlighet med Vårdhygiens handlingsprogram

<http://www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/smittskydd/publikationer/resistenta-bakterier-lathundar/>

<http://www.vardgivarguiden.se/globalassets/behandlingsstod/smittskydd/arb/handlingsprogram.pdf>

Vårdhygienisk kompetens

För att vård –och omsorgsboendet ska ha fullständig vårdhygienisk kompetens krävs att verksamhetschef och vårdpersonal har tillgång till expertkunskap genom avtal med Vårdhygien Stockholms län.

Vårdpersonalens kompetens

All vårdpersonal ska för uppgifterna ha kunskaper om hygienrutiner och vårdhygieniska krav på särskilt boende.

Vårdgivaren/verksamhetschefen ansvarar för att sådan kompetens finns hos vårdpersonalen genom:

- Utbildning gällande basala hygienrutiner och vårdhygieniska krav på städning, städning i vårdmiljö.
- Utbildning gällande smitta, smittvägar och smittspridning
- Vårdhygien ingår som en del av introduktionen på arbetsplatsen
- Kontinuerlig egenkontroll av personalens arbetssätt avseende vårdhygien
- Utveckling genom fortbildning
- Att personal årligen genomgår Vårdhygiens e-utbildning som nås via länk: <http://www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/vardhygien/e-utbildning/>

Se Vårdhygiens följande länkar:

Hygienrutiner särskilt boende

<http://www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/vardhygien/hygienrad-och-riktlinjer/sarskilt-boende/>

Rengöring och desinfektion av ytor i vårdmiljö

<http://www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/vardhygien/hygienrad-och-riktlinjer/rengoring-och-desinfektion/>

Basala hygienrutiner

Basala hygienrutiner ska alltid tillämpas där vård och omsorg bedrivs, oavsett om det finns smitta eller inte. Basala hygienrutiner ska alltid tillämpas i det patientnära omvårdnadsarbetet. Utrustning för basala hygienrutiner ska vara lättillgänglig. Basala hygienrutiner är den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning i vårdarbetet och omfattar:

- Handdesinfektion
- Handtvätt
- Handskar

- Arbetskläder
- Skyddskläder

Handhygien

Desinfektera alltid händerna före rent arbete och efter smutsigt. När händerna är synligt smutsiga eller vid städning hos patient med kräkning och/eller diarré skall desinfektion föregås av handtvätt.

Handskar

Handskar skall användas vid fuktigt och orent arbete. Byt handskar efter varje rum eller oftare vid behov. Handdesinfektion skall alltid ske före och efter användning av handskar.

Händer och underarmar vara fria från:

Klockor, smycken, bandage, stödskenor, långa naglar och lackade naglar.

Arbetskläder

ska vara kortärmad

ska bytas dagligen samt då den blivit våt eller synligt förorenad

ska endast användas på arbetsplatsen

ska förvaras åtskilda från privata kläder och smutsiga arbetskläder

ska tvättas i minst +60°C

Hår/Huvudduk

Långt hår vara uppsatt och om huvudduk används ska denna fästas upp och eller stoppas in under klädseln, bytas dagligen och tvättas i minst +60°C.

Skyddskläder vid orent arbete

Skyddskläder, plastförkläde ska användas vid risk för att arbetskläder kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material. Använd plastförkläde vid :

- Patientnära arbete (nedre toalett, byte av inkontinensprodukt, stöd vid toalettbesök, byte/tömning av kateterpåse, såromläggning mm)
- Vid bäddning och städning

Plastförkläde är engångs och slängs efter avslutat arbete i hygienutrymme.

Vårdprogram vårdhygien och vårdrelaterade infektioner:

<http://www.vardgivarguiden.se/omraden/vardhygien/hygienrad-och-riktlinjer/>

<http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/smittskydd-och-sjukdomar/>

SFS 2017:30 Hälsa- och sjukvårdslag
SOSFS 2015:10 Basal hygien i vård- och omsorg
SOSF 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Ansvar vid smittspårning

Patientansvarig läkare

Ansvarar för smittspårning är läkaren på SÄBO. I läkaransvaret för utredning/smittspårning ligger ett ansvar för att den drabbade och eventuellt anhöriga informeras och att externa kontakter tas där det behövs.

Verksamhetschefen

Har ett ansvar att se till att personal har grundläggande kunskap i vårdhygien och kunskap om hur vårdrelaterade infektioner så långt det är möjligt förebyggs. I verksamhetschefens ansvar ligger också att se till att enheten har väl fungerande hygienrutiner och att egenkontroll sker.

Patientansvariga sjuksköterskor

Verkställer ordination om smittspårning och tillgodoser kravet på särskild kompetens i arbetet med smittspårning genom kontakter med hygiensjuksköterska enligt vårdhygienavtalet samt genom att söka kunskap i vårdprogram mm. I sjuksköterskeansvaret ligger att förebygga smittspridning genom att informera/handleda den boende/patienten, anhörig och personal.

Vårdhygien handlingsprogram MRSA, VRE, ESBLcarba och ESBL

<http://www.vardgivarguiden.se/nyheter/2017/maj/reviderat-handlingsprogram-for-mrsa-vre-esblcarba-och-esbl/>

SFS 2004:268 Smittskyddslagen
2005:23 Allmänna råd om smittspårning

Hygienkontrakt för personal

Jag har tagit del av basala hygienrutiner och kommer att arbeta efter dessa. Jag har genomgått Vårdhygiens webbutbildning e-utbildning i basala hygienrutiner

Sprita händerna ofta. Tvätta händerna ibland.

Desinfektera händerna med handsprit* före och efter personnära arbete. Använd också tvål och vatten före handspriten t.ex. när du är smutsig så det syns och känns och då du hanterat avföring/diarré.

** Handdesinfektionsmedel med återfettande medel.*

Handskar och plastförkläde används inte alltid utan vid rätt tillfälle.

Använd handskar vid arbetsuppgifter då händerna kan förorenas av kroppsvätskor t.ex. i samband med nedre toalett, blöjbyte, kräkning osv. Sprita händerna innan du tar handskar ut förpackningen.

Använd engångsförkläde i plast då du är i direktkontakt med vårdtagaren och dennes säng t.ex. i samband med blöjbyte, bäddning, personlig omvårdnad osv.

För att lyckas med hygien krävs det att man i omvårdnadsarbetet inte bär ringar, armband och klocka. Att naglarna är korta och utan lack. Att arbetskläderna är kortärmade. Att arbetskläderna byts varje dag och tvättas i 60 grader.

Om du har frågor tala med din verksamhetschef eller sjuksköterskorna.

Jag har fått utbildning i vad det innebär att arbeta efter basala hygienrutiner och förstått ovanstående text.

Datum och ort.....

Namn.....

Arbetsgivarrepresentant.....

Befattning.....